

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

815

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bačić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Davor Krapac, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Miroslav Jovičić iz Splita, kojeg zastupaju Ivo Grga i Siniša Štimac, odvjetnici u Splitu, na sjednici održanoj 19. ožujka 2015. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukidaju se:

– presuda Županijskog suda u Splitu broj: Kž-599/12 od 4. rujna 2012.

– presuda Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10 od 23. travnja 2012.

III. Predmet se vraća Općinskom sudu u Splitu na ponovni postupak.

IV. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ustavnu tužbu podnio je Miroslav Jovičić iz Splita (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupaju Ivo Grga i Siniša Štimac, odvjetnici u Splitu.

Ustavna tužba podnesena je protiv presude Županijskog suda u Splitu broj: Kž-599/12 od 4. rujna 2012., kojom je odbijena žalba podnositelja (privatnog tužitelja u kaznenom postupku protiv okrivljenika Momčila Rusića) te je potvrđena presuda Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10 od 23. travnja 2012., kojom je okrivljenik Momčilo Rusić oslobođen optužbe da je počinio kazneno djelo tjelesne ozljede iz članka 98. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 110/97., 27/98. – ispravak, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05. – ispravak, 71/06., 110/07. i 152/08.; u daljnjem tekstu: KZ).

Podnositelj je u ustavnoj tužbi naveo da su mu sudskim odlukama povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. i 29. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) te prava zajamčena člancima 6. i 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst; 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija).

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka, na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), pribavljen je spis Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Uvidom u spis Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10 utvrđeno je sljedeće:

Presudom Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10 od 23. travnja 2012. okrivljenik Momčilo Rusić oslobođen je optužbe za počinjenje kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 98. KZ-a prema podnositelju, na način kako je to opisano u izreci presude.

Protiv presude Općinskog suda u Splitu podnositelj je podnio žalbu Županijskom sudu u Splitu.

Županijski sud u Splitu je svojom presudom broj: Kž-599/12 od 4. rujna 2012. odbio žalbu podnositelja i potvrdio navedenu prvostupanjsku presudu.

III. OSPORENI SUDSKI AKTI

1) Presuda Općinskog suda u Splitu broj: K-319/10 od 23. travnja 2012.

4. Navedenom prvostupanjskom presudom okrivljenik Momčilo Rusić oslobođen je optužbe »da bi dana 14. prosinca 2009. u prostoriji Srpskog kulturnog društva 'Prosvjeta' u Splitu, Kroz Smrdečac 9, nakon kraće prepirke, najprije gurnuo drveni stol na privatnog tužitelja, a potom ga istim pritisnuo uza zid za koje vrijeme je tužitelj bio u sjedećem položaju, onemogućivši ga da ustane, a zatim ga u tom položaju snažno, najmanje 7 – 8 puta udario zatvorenim šakama u predjelu glave, a potom i stolicom koju je udario nogom nanijevši mu višestruka natučenja glave i lica kao i oteklinu područja desnog oka, natučenje desnog koljena, oštećenje medijalnog kolateralnog ligamenta i medijalnog menigsa desnog koljena, a koje povrede su lake naravi, dakle, da bi drugog tjelesno ozlijedio i narušio mu zdravlje, pa da bi time počinio kazneno djelo protiv života i tijela – tjelesne ozljede – označeno i kažnjivo po čl. 98. Kaznenog zakona«.

4.1. Naime, prvostupanjski sud je u postupku utvrdio da djelo za koje je okrivljenik Momčilo Rusić optužen nije kazneno djelo te ga je na temelju članka 354. točke 1. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine« broj 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02., 62/03. – pročišćeni tekst i 115/06.; u daljnjem tekstu: ZKP) oslobodio optužbe.

Sud je proveo dokazni postupak te je ispitao okrivljenika Momčila Rusića, podnositelja kao oštećenika, sedam svjedoka te medicinskog vještaka dr. Antonia Alujevića.

4.2. Relevantni dijelovi obrazloženja prvostupanjske presude, koji se odnose na ovaj dio izreke, glase:

»Nakon provedenog dokaznog postupka i svih naprijed navedenih dokaza sud je okrivljenika oslobodio od optužbe za predmetno kazneno djelo temeljem čl. 354. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku jer djelo za koje je okrivljenik Momčilo Rusić optužen nije kazneno djelo.

Naime, predmetno kazneno djelo iz čl. 98. Kaznenog zakona inkriminira onoga tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje. Kazneno djelo tjelesne ozljede moguće je počiniti samo s namjerom pa je prema tome namjera bitno obilježje kaznenog djela te kao takva mora biti opisana u činjeničnom opisu kaznenog djela.

Međutim, iz činjeničnog opisa djela koje se okrivljeniku stavlja na teret privatnom tužbom ne proizlaze sva zakonska obilježja kaznenog djela iz čl. 98. Kaznenog zakona.

Činjenični opis inkriminiranog djela ne sadržava sve potrebne činjenice i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela budući da su izostali navodi o krivnji okrivljenika i to svjesnim i voljnim sastojcima krivnje. Pri tomu je potrebno istaknuti da u pojam obilježja kaznenog djela ne spadaju samo posebni elementi kaznenog djela kojima se određuje objektivni učin tog djela već u obilježja kaznenog djela spada i subjektivni odnos počinitelja prema djelu, koji u ovom slučaju nije sadržan u činjeničnom opisu djela za koje se okrivljenika tereti.

Ovaj sud nije mogao u činjenični opis djela unijeti činjenice koje predstavljaju obilježja kaznenog djela s obzirom da bi na taj način prekoračio optužbu, ali sud se upustio u raspravljanje i razjašnjavanje ponašanja okrivljenika inkriminirane prigode i time pružio priliku punomoćnicima privatnog tužitelja da uredi činjenični opis tako da sadrži sva obilježja djela za koje se okrivljenik tereti, ali do čega nije došlo pa je sud okrivljenika oslobodio optužbe sukladno čl. 354. toč. 1. Zakona o kaznenom postupku.«

4.3. Nadalje, na temelju članka 132. stavka 3. ZKP-a, podnositelj je sa svojim imovinskopравnim zahtjevom upućen u parnicu.

4.4. Na temelju članka 123. stavka 3. ZKP-a podnositelj je obavezan naknaditi troškove kaznenog postupka koji se odnose na nužne izdatke okrivljenika te nužne izdatke i nagradu njegovog branitelja u iznosu od 9.062,50 kuna, kao i daljnji iznos od 3.750,00 kuna koji se odnosi na troškove izrade pisanog sudsko-medicinskog nalaza i mišljenja te pristup na glavnu raspravu stalnog sudskog vještaka dr. Antonija Alujevića.

2) Presuda Županijskog suda u Splitu broj: KŽ-599/12 od 4. rujna 2012.

5. Županijski sud je odbio žalbu podnositelja te je potvrdio prvostupanjsku presudu, dajući pritom sljedeće razloge:

»Nije u pravu žalitelj ni kada pobija presudu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja s tvrdnjom da je sud pogriješio kada je presudom utvrdio da činjenični opis inkriminiranog djela ne sadržava sve potrebne činjenice i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela iz članka 98. KZ jer da su izostali navodi o krivnji okrivljenika i to svjesnim i voljnim sastojcima krivnje. Žalitelj smatra da iz samog činjeničnog opisa inkriminiranog djela proizlaze subjektivna i objektivna obilježja ovog kaznenog djela te da se u pogledu subjektivnog obilježja radi o očiglednom postupanju u namjeri da se drugog tjelesno ozlijedi, što je u konačnici i realizirano, budući da je privatni tužitelj napadnut od okrivljenika dok je sjedio za stolom i u tom sjedećem položaju onemogućen da ustane, a zatim najmanje 7-8 puta bio udaren zatvorenim šakama u predjelu glave i dr. pri čemu su mu nanesene tjelesne ozljede koje su opisane u činjeničnom opisu, a radi čega je bio i hospitaliziran. Žalitelj ističe kako se radi o uobičajenom činjeničnom opisu kakav je prihvatila dugogodišnja sudska praksa u svim sudovima Republike Hrvatske pa se tako uz žalbu prilaže i presuda Općinskog suda u Splitu broj II K-24/07 od 15. lipnja 2010. iz koje bi proizlazilo isto.

Ovakvim žalbenim navodima uz tvrdnju da nije bilo zakonskog razloga da se okrivljenik po članku 354. točka 1. ZKP oslobodi od optužbe, okrivljenik očigledno pobija presudu i zbog povrede kaznenog zakona iz članka 368. stavak 1. točka 1. ZKP u pitanju je li djelo za koje se okrivljenik progoni kazneno djelo.

Međutim, suprotno navodima u žalbi, sud prvog stupnja pravilno je utvrdio da djelo koje se okrivljeniku stavlja na teret po zakonu nije kazneno djelo.

Naime, iz činjeničnog opisa djela koje se okrivljeniku stavlja na teret proizlazi da bi okrivljenik u vrijeme i na mjestu navedenom u izreci pobijane presude 'nakon kraće prepirke, najprije gurnuo drveni stol na privatnog tužitelja, a potom ga istim pritisnuo uza zid za koje vrijeme je tužitelj bio u sjedećem položaju, onemogućivši ga da ustane, a zatim ga u tom položaju najmanje 3-7 puta udario zatvorenim šakama u predjelu glave, a potom i stolicom koju je udario nogom nanijevši mu višestruka natučenja glave i lica kao i oteklinu područja desnog oka, natučenje desnog koljena, oštećenje medijalnog kolateralnog ligamenta i medijalnog meniska desnog koljena, a koje povrede su lake naravi'.

Sud je pravilno zaključio da iz ovakvog činjeničnog opisa ne proizlaze sva zakonska obilježja kaznenog djela iz članka 98. KZ odnosno da su u cijelosti izostali navodi o krivnji okrivljenika odnosno o svjesnim i voljnim sastojcima krivnje.

Pri tom se u presudi ispravno navodi da u pojam obilježja kaznenog djela ne spadaju samo posebni elementi kaznenog djela kojima se određuje objektivni učin tog djela već u obilježja kaznenog djela spada i subjektivni odnos počinitelja prema djelu, koji u ovom slučaju nije sadržan u činjeničnom opisu djela za koje se okrivljenik tereti.

Kazneno djelo tjelesne ozljede iz članka 98. KZ može se počiniti samo sa namjerom, dok nanošenje tjelesne ozljede iz nehaja po zakonu nije kažnjivo. Stoga je nužno da činjenični opis djela koje se okrivljeniku stavlja na teret sadrži takvu namjeru počinitelja jer se namjera, tj. svijest i volja počinitelja da se drugoga tjelesno ozlijedi, ne može pretpostavljati niti se o njoj može zaključivati na temelju objektivnih obilježja koja su navedena u opisu djela.

S obzirom da u konkretnom slučaju u činjeničnom opisu djela nije navedena namjera počinitelja da privatnog tužitelja tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje, sud prvog stupnja pravilno je zaključio da takvo djelo po zakonu nije kazneno djelo iz članka 98. KZ, bez obzira na nesporno utvrđenje da je tužitelj objektivno zadobio opisane tjelesne ozljede.